

Valglov skal efter min Mening opfylde to Betingelser, den skal skabe størst mulig Frihed for den enkelte Vælger til at stemme paa den Kandidat, han føler sig bedst repræsenteret af, og den skal skabe Sikkerhed for, at de Vælgere, der har samme politiske eller kommunale Interesse, de Vælgere, som ønsker at løfte i Flok og gaa sammen til Valg, kan faa det Antal Mandater, som deres Stemmetal betinger, og at dette kan ske, uden at der gaar for mange Stemmer til Spilde; thi dette vil i nogen Grad svække Systemet. Disse to Hovedfordringer er ikke sket Fyldest ved den gældende kommunale Valglov. Hvad Valg til Kommunerne angaar, hvor Valgloven af 1908 er den afgørende, er Forholdstalsvalgmaaden et Middel til at skabe Sikkerhed for, at de enkelte, som slutter sig sammen, faar den Repræsentation, der tilkommer dem. Ved det System, der blev skabt, ved Listevalgene, er der skabt Sikkerhed for, at de, der gaar sammen til Valg, faar det Antal Mandater, der tilkommer dem. Men den Maade, hvorpaa det sker, gennem Listesystemet, medfører, at der er gaaet en hel Del af den personlige Frihed tabt og tillige, at de mange, der stemmer paa Lister, som ikke faar nogen Kandidat valgt, derved faktisk mister deres Valgret, og det er Mangelen ved det System, som blev skabt i 1908 med Hensyn til de by- og sognekommunale Valg. Hvad Valgene til Amsraadene angaar, er det efter Valgloven af 1916 saaledes, at de Valgmænd, som vælges af Sogneraadene, og som skal vælge Amsraadene, har personlig Frihed til at stemme paa den, som de helst vil have til at repræsentere sig i Amsraadet; der har den personlige Frihed ikke lidt nogen Skade ved den nye Ordning. Til Gengæld sker der med Hensyn til Valgene til Amsraadene noget andet, nemlig at de smaa Partier ikke faar den Repræsentation, som tilkommer dem. Aarsagen dertil er, som vel nok alle er klar over, den, at Sogneraadene er for lidet talrige Forsamlinger til, at Forholdstalsvalgmaaden kan virke paa den rigtige Maade. De smaa Partier i et Sogneraad kan ikke faa de Valgmænd, som de virkelig har Krav paa i Henhold til deres Stemmetal, naar man tager alle Sogneraadene som en Enhed.

Den højtærede Indenrigsminister er i sit Forslag gaaet den Vej, at han har taget Hensyn til Ønskerne om den personlige Frihed ved Valg til de by- og sognekommunale Raad, men derimod ikke taget Hensyn til de Ønsker, der har været fremme om at faa en mere ligelig Repræsentation i Amts-

raadene. Jeg vil haabe, at det gennem Udvalgsforhandlingerne maa lykkes at naa til et bedre Resultat, ogsaa med Hensyn til Amsraadene.

Den højtærede Indenrigsministers Forslag indeholder foruden en Del virkelige Forbedringer tillige en stor Del tekniske Fremskridt. Der er afhjulpet en Del positive Mangler og Fejl, som Erfaringen har vist klæber ved den gamle Valglov, og der er skabt Klarhed paa en Del Omraader, hvor det har vist sig, at der kunde være Tale om forskellig Fortolkning. Endvidere bliver, hvad jeg tillægger ikke ringe praktisk Betydning, de Bestemmelser om Valg til de forskellige kommunale Institutioner, som vi hidtil har haft i forskellige Love, nu samlet paa eet Sted, hvorved de bliver lettere tilgængelige. Alle disse praktiske Ændringer, som Kommissionen har været enig om, og som den højtærede Indenrigsminister har givet Udtryk i sit Forslag, vil sikkert faa en let Gang gennem Rigsdagen, og der vil derfor ikke være nogen Grund til at komme ind paa en Omtale deraf. Derimod vil jeg gerne have Lov at gøre nogle Bemærkninger om enkelte af de mere betydningsfulde Forbedringer og ligeledes om nogle Ændringer, som jeg mener burde have været medtaget, naar vi nu skal revidere den kommunale Valglov i den foreslaaede Udstrækning.

Ved denne Revision er det jo givet, at der allerede, hvad § 1 angaar, melder sig Spørgsmaal om to væsentlige Ændringer, nemlig med Hensyn til Valgretsalders Nedsættelse og en Forkortelse af den forlangte Opholdstid. Kommissionen, der har udarbejdet Forslaget, har ikke beskæftiget sig med disse to Spørgsmaal, idet det blev gjort gældende af Kommissionens Formand, at disse to Spørgsmaal laa udenfor Rammerne. Den højtærede Indenrigsminister har imidlertid gjort nogle Bemærkninger ved Forslagets Fremsættelse, som kunde tyde paa, at den højtærede Minister godt kunde tænke sig at gaa udenfor Rammerne med Hensyn til det ene af de to Spørgsmaal, nemlig en Ændring af Opholdsbestemmelsen.

Med Hensyn til Valgretsalderen har Socialdemokratiet forelagt et Lovforslag, som gaar ud paa, at alle, der er fyldt 21 Aar, skal have kommunal Valgret, og det maa jo ogsaa erkendes, at 25 Aar er en høj Valgretsalder i Forhold til, hvad der er gældende i andre Lande. Efter at Myndighedsalderen er sat til 21 Aar, saa kunde det maaske ogsaa være rigtigt at faa en Ændring paa dette Omraade, og da ikke